

תצהיר

אני הח"מ, גיא צור, נושא ת.ז. שמספרה XXXXXXXXXX מגיש תצהיר זה מטעם התנועה לאיכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"). עניינו של התצהיר הוא עסקאות רכש בטחוני, ועל כן לא אוכל להביא בו, מטעמים מובנים, פרטים הידועים לי אשר הינם מסווגים. עם זאת, מידע רלוונטי נוסף יימסר ככל שיידרש לכל גורם חקירה מוסמך אשר יבדוק את האירועים נשוא התצהיר, שיצויד בסווג בטחוני מתאים. המידע שיפורט להלן נסמך על ידיעתי האישית וברקע מאוזכר בהקשר מתאים, גם מידע שהפך פומבי בשל הודעות שמסרו גופים רשמיים לכלי התקשורת ולא הוכחשו.

לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת, וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן - מצהיר בזה בכתב כי הדברים המפורטים כדלקמן הינם נכונים, למיטב זכרוני, למיטב ידיעתי ואמונתי:

1. שמי גיא צור, תושב הרצליה.
2. התגייסתי לצה"ל בשנת 1980 ובמשך תקופה של כ-35 שנים מילאתי תפקידים שונים בתחום הביטחון, ועסקתי בין היתר בניהול רכש מערכות נשק לצה"ל. לאחר ששירתתי כלוחם, כמפקד פלוגה, גדוד וחטיבה, פיקדתי על המרכז הלאומי לאימונים ביבשה, ובהמשך על עוצבת הפלדה.
3. בשנת 2011 כיהנתי כראש חטיבת התכנון באג"ת (אגף התכנון), ובהמשך מוניתי כמפקד זרוע היבשה של צה"ל עד פרישתי בדרגת אלוף בחודש אוגוסט 2016. הינני בעל תואר ראשון בהנדסת מכונות, ובעל תואר שני במנהל עסקים.
4. מתוקף תפקידי הייתי מעורב גם בשני עניינים נשוא חקירת המשטרה בפרשה המכונה "תיק 3000", ועניינה עסקאות רכש מחברת תיסנקרופ. נטלתי חלק בדיונים שעסקו ברכש כלי שיט וצוללות עבור צה"ל, וכן בהליכים שהתקיימו במקביל ועסקו ברכש נשקים לחיזוק חילות אחרים בתקופה שהתאפיינה במחסור תקציבי שהשפיע על כלל כוחות צה"ל.
5. כידוע, חקירה זו הסתיימה בחודש נובמבר 2018, ועל פי כתבי החשדות שהתגבשו בעקבותיה, במהלך תקופה של מספר שנים פעלו גורמים שונים וקידמו רכש מחברה זו תוך ביצוע עבירות לכאורה, כולל הסתרת אינטרסים זרים ומידע שעשוי היה להעלות בזמן אמת אצל בעלי תפקידים וגם אצלי חשד חמור בעניין פעולות שבוצעו. לנוכח ממצאי החקירה ומידע נוסף שנודע לאחר סיומה, אני עושה תצהיר זה בתמיכה לעתירת התנועה למען איכות השלטון, שעניינה דרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית ו/או ועדת בדיקה ממשלתית בעניין התנהלות כלל הגורמים הקשורים לרכש מחברה זו ו/או להמשיך את החקירה הפלילית בנושאים שנודעו לאחר סיומה עליהם דיווח משרד מבקר המדינה, בפנייתו אל היועץ המשפטי לממשלה בתחילת 2019. למיטב הבנתי צורך זה מתחייב בין היתר על מנת להפיק לקחים, ובהקשר זה אציין כי גם משטרת ישראל אשר בדקה את הסוגיות הנ"ל בהיבט הפלילי בלבד, ציינה בדו"ח סיכום החקירה כי במקרה חריג זה נדרש המשך בירור על ידי גורמים מוסמכים, כדי להגן על הליכי הרכש האסטרטגי "מפני אינטרסים זרים והשפעות פסולות במבט צופה פני עתיד".

6. דיון על תכנית רב שנתית ב-2011 והמחלוקת על שילוב הצוללת השישית

- א. בשנת 2011 מוניתי כראש חטיבת התכנון באגף התכנון (להלן: "אג"ת"). תפקיד אג"ת ובפרט תפקידה של החטיבה בראשותי, הינו להגיש לרמטכ"ל, לסגנו ולמטה הכללי, המלצה מגובשת לתכנית רב שנתית (להלן: "תר"ש") לפיה יפעל צה"ל, בכפוף לתקציבים שתקצה הממשלה. תכנית זו מאפשרת יצירת וודאות בכלל הנושאים הביטחוניים, בין היתר הפעלת הכוחות ורכש, לתקופה של חמש שנים. סמוך לאתר כניסתי לתפקיד עסקתי באופן אינטנסיבי בגיבוש תר"ש חדשה שנדרשה באותה עת במיוחד, בשל חלופי הזמן מאז גובשה תכנית קודמת בשנת 2004 (תר"ש קלע), וסיום המועד בו הצבא פעל בהתאם לה.
- ב. באותה עת לא התאפשר לצה"ל לפעול בכפוף לתכנית מוסכמת עם הממשלה, ולמרות זאת גם בשנת 2011 לא היה ניתן להגיע להסכמה על תר"ש חדשה, בשל אי בהירות ומחלוקת עם האוצר בנושאים התקציביים. הדיונים נערכו על רקע גיבוש עמדת הממשלה לאחר המלצות ועדת טרכטנברג, ולמיטב זכרוני, התכנון הרב שנתי בוצע אז בהנחה שהתקציב למימון פעולות ביטחון שוטפות, מבצעים, אימונים, תחמושת, מזון, שכר לחיילים וכיוב', הינו 26 מיליארד ₪ בשנה. על רקע אי ההסכמות ששררו הוכנו שלוש גרסאות שונות לתר"ש, כאשר בפועל אף אחת מהן לא נכנסה לתוקף, בין היתר לאחר שתקציבים משמעותיים הובטחו לצה"ל, אך לא הועברו בפועל.
- ג. מטבע הדברים, הכנת תר"ש כרוכה באיסוף נתונים ופרטים רבים, ולצורך זה ערכתי פגישות אינטנסיביות עם נציגי כל הזרועות, כאשר כל פיקוד מעביר דיווח ועדכון על החוסרים אצלו ועל הצורך להצטיידות בחימוש, בנשק ועוד. אחד הנושאים המורכבים שיצרו מתח באותה עת, היה גיבוש עמדת צה"ל בעניין סד"כ הצוללות שיפעיל חיל הים.
- ד. באותה עת כבר הושג סיכום עקרוני בין ישראל לגרמניה על רכש צוללת שישית, והדיונים עסקו בשאלה מהו הסד"כ שצה"ל יפעיל לאחר הגעתה לישראל. זאת בכפוף לכך שבעלות של צוללת איננו מגולם רק מחיר הרכש בלבד, אלא מבטא רכיבים משמעותיים נוספים, כשמלבד תחזוקה יש צורך בתשתיות, ובהקצאת כוח אדם איכותי, במינון גבוה של משרתי קבע, באימון צוותים במשך זמן לא קצר ועוד.
- ה. בעניין זה שררו מחלוקת בתוך צה"ל, וגם בין צה"ל לבעלי תפקידים במל"ל שאת תכנון ופריטיהם לא אוכל למסור בתצהיר זה. אציין כי לצורך גיבוש עמדה בנושא קיימתי פגישות עם כלל הגורמים הרלוונטיים, כולל במל"ל שהבהירו בפני את עמדתם.
- ו. ההמלצה שגובשה לקראת סוף שנת 2011, לאחר מחלוקות רבות, הייתה שיש לתחזק סד"כ של שש צוללות. החלטה זו התגבשה על רקע הבטחה שניתנה אז להגדלת תקציב צה"ל בהיקף של מיליארד דולר מדי שנה. על פי המידע שנמסר לי באותה עת, תוספת תקציב זו הובטחה בדיונים עם משרד ראש הממשלה מר בנימין נתניהו. בשנים 2011-2014 תקציב צה"ל לא גדל באותם מיליארד דולר שהובטחו, והגם שההתחייבות לא בוטלה, היה ברור כי בפועל ההבטחה איננה מתממשת. למיטב הבנתי זו יכולה להיות אחת הסיבות שעמדת צה"ל השתנתה מאוחר יותר כפי שהבהיר בהמשך גם הרמטכ"ל גדי איזנקוט, כאשר ציין כי הסד"כ לא יעלה על חמש צוללות.

- ז. אציין כי בדיונים שערכתי בשנת 2011, שני הגורמים שהפעילו את הלחץ המשמעותי ביותר להגדלת הסד"כ, ואף לבצע רכש נוסף, היו מפקד חיל הים באותה עת אלוף אליעזר צייני מרום, באמצעות אנשיו והמשנה לראש המל"ל אבריאל בר יוסף.
- ח. מיותר לציין כי באותה עת לא יכולתי להכיר את המידע שפורסם מאוחר יותר על ידי רשויות החקירה, אודות קשרים פסולים לכאורה שהתקיימו בין מרום ובר יוסף לנציג תיסנקרופ בישראל, מר מיכאל גנור. למיטב ידיעתי, איש מבין הקצינים באג"ת לא ידע גם על מעורבותם החריגה לכאורה בהצבתו של מר גנור כסוכן החברה בישראל, תוך דרישה להדחת סוכן אחר. לנוכח העמדות שהשמיע בר יוסף התרשמתי שמישהו 'מפעיל' אותו אבל סברתי שמדובר במאבק לגיטימי על תקציב שניהל מפקד חיל הים בלבד.

7. מחלוקות במטכ"ל ובצה"ל על רקע קביעת תקצוב בתקופה של מחסור

- א. בשנים בהן בוצעו חלק מהעסקאות עם תיסנקרופ, צה"ל פעל במציאות של מחסור תקציבי שלמיטב זכרוני הגיע לשיאו בשנת 2014, באילוץ שהביא גם להפסקת אימונים. רוב חברי המטכ"ל היו מודעים למחסור והשלכותיו, ואני הייתי מודע למצב הרוחבי בשל תפקידי באגף התכנון, וכמו כן באופן מפורט לגבי זרוע היבשה לאחר שמוניתי לפקד על זרוע זו בתחילת 2013.
- ב. זרוע היבשה מהווה את המסה המרכזית של לוחמי צה"ל, וכלולים בה בין היתר כוחות הסדיר והמילואים של חטיבת צנחנים, חטיבת גולני, גבעתי, כוחות השריון, הנדסה קרבית, התותחנים ועוד. בעת שפיקדתי על זרוע זו נאלצתי להקדיש מאמצים מרובים כדי להתמודד עם פערים משמעותיים שנוצרו בשל המחסור, ובנושא זה קיימתי שיחות גם עם הרמטכ"ל באותה עת, רא"ל בני גנץ.
- ג. בהיותי ראש חטיבת התכנון, מצוקת צה"ל בנושאי תקציב הייתה חמורה מאוד. בשלב מסוים ביקשתי את רשותו של הרמטכ"ל לבחון את כל כספי צה"ל הנמצאים ב"צנרת" (כספים שיצאו לדרך לאחר החלטות ונמצאים בשלב מסוים של תהליך האישור והחתימה) כדי לנסות ולצבור משם כסף שיאפשר להמשיך את אימוני צה"ל גם אם במתכונת מצומצמת. הרמטכ"ל אישר זאת והתחלתי לעבור באופן פרטני על כל הוצאה שמתבצעת בצה"ל מעבר לסכום של 5,000 שקל, כדי לאשר אותה. כל הוצאות הצבא הועברו לחטיבת התכנון בגיליונות נתונים מפורטים, ובסיוע אנשיי בחטיבת התכנון, עברתי על כל סעיפי ההוצאות, בניסיון לצמצם את הפגיעה בפעילות חיונית ולאפשר לצה"ל לקיים אימונים. מפאת קוצר המקום לא אוכל לתאר בתצהיר זה את כלל המשמעויות של המחסור, אבל אציין שבשלב מסוים ניסיתי להמחיש את המצב גם לרה"מ מר נתניהו בפגישה שקיים עם חברי המטכ"ל בזמן היותי רח"ט התכנון.
- ד. בסוף מבצע צוק איתן במהלך שיחה עם ראש הממשלה תיארתי בפניו עד כמה משמעותי הפער ביעילות תחמושת שאינה קיימת במחסני צה"ל וגם נגמרה אצל הכוחות הלוחמים, עקב אותם מיליארד דולר שלא הגיעו לתקציב צה"ל, לבין סוג התחמושת ההתקפית שיש לחיל השריון באופן זמין.
- ה. ככלל, צה"ל פועל בזירת איומים משתנה, וגם קצינים וחיילים בשטח יכלו להבחין בתוצאת הקושי הכלכלי. כך למשל, כאשר מפקדי גדודים מתייצבים לשירות מילואים ומקבלים עדכון

שהאויב הצטייד בטילים נגד טנקים כפי שלא היה בעבר, מפקדים אלו דורשים לערוך אימון עם חייליהם באופן שתואם לזירת האיומים המשתנה, אולם כאשר צה"ל אינו יכול לאפשר זאת בשל אילוצי תקציב, המשמעות עלולה להיות מרחיקת לכת. על רקע זה מלבד פניוטיי לרמטכ"ל, קיימתי קשר גם עם גורמים המופקדים על תקצוב הצבא, בניסיון לברר האם ומתי יתקבלו תוספות תקציב שהובטחו לצה"ל.

ו. זכור לי שעל רקע זה ועל רקע המחסור הגדול בו צה"ל היה מצוי, נוצרה בשלב מסוים מתיחות ביני לרא"ל גנץ, לאחר שפניתי אל היועץ הכלכלי של הרמטכ"ל, תא"ל ראם עמינוח, ובקשתי מידע אודות תוספת תקציב שהייתה אמורה לאפשר לצה"ל לרכוש מערכות נשק בהיקף של מיליארד דולר, כחלק מהסכם בין ישראל לארצות הברית.

ז. הופתעתי מאד כאשר תא"ל עמינוח מסר לי שכבר התקבלה החלטה בעניין זה, מבלי לעדכן את כלל חברי המטכ"ל ואת הגורמים הרלוונטיים. תא"ל עמינוח עדכן אותי שעל פי ההחלטה תוספת התקציב תממן רכישת מטוסי חמקן (F-35) נוספים, ועל כן הגבתי במהירות ופניתי עוד באותו יום לכלל חברי המטכ"ל. ניסחתי מכתב חריג, שתוכנו התייחס להחלטה זו שהתקבלה ללא כל עדכון המטכ"ל, והוריתי להעבירו לכלל האלופים, כדי לעדכן אותם על רקע המחסור התקציבי שכבר הסב נזקים לכלל החילות.

ח. בעקבות מכתבי, הנחו הרמטכ"ל וסגנו על הקמת ועדה בה נטלו חלק מפקדי הזרועות אג"ת ואמ"צ ובראשה עמד סגן הרמטכ"ל גדי אייזנקוט, שגם הוא לא עודכן בהחלטה להקצות את מיליארד הדולר לרכש מטוסים בלבד. בסופו של יום ולאחר מחלוקות בתוך הועדה ובמטה הכללי, לאחר סיום מבצע צוק איתן, חלק ניכר מסכום זה איפשר את רכישת מנה 2 של מעילי רוח לצה"ל בכמות משמעותית מאוד של מערכות.

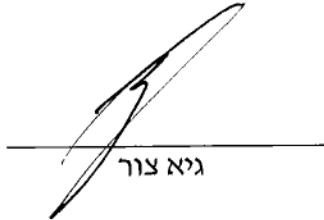
ט. על פי מידע שנמסר ע"י גופים רשמיים, במהלך שנת 2014 שכאמור התאפיינה גם היא במצוקה תקציבית, קידמה ממשלת ישראל רכש ספינות מחברת תיסנקרופ, להגנה על המים הטריטוריאליים. אני עסקתי בנושא זה בשלבים מוקדמים יותר בתפקידי כראש חטיבת התכנון, בדיונים שלמיטב זכרוני התקיימו במהלך 2012, וזה מקור המידע ברשותי אותו אפרט.

י. נושא ההגנה על המים הכלכליים נדון תקופה קצרה לאחר שנדחו דרישות רכש שהציב מפקד היס האלוף אליעזר (צייני) מרום, שפרש מתפקידו בחודש אוקטובר 2011 שלדעתי המקצועית אז היו מרחיקות לכת. חיל היס אז בפיקודו של אלוף מרום, דרש כאמור לבצע רכש צוללות נוספות, וכמו כן לבצע רכש ספינות גדולות, שהדחק שלהן למיטב זכרוני הינו 4000 טון (משקל המים שהספינה דוחקת).

יא. רם רוטברג התמנה כמחליפו כמפקד חיל היס באוקטובר 2011. לפני מינויו רוטברג פנה אלי, ציין כי הוא מתמודד על תפקיד מפקד חיל היס, ועל רקע זה ביקש להציג בפני את תפיסתו בעניין זה. בשיחה שקיימנו, רוטברג הבהיר שבכוונתו לשנות באופן משמעותי את הגישה בנושא ההגנה על המים הטריטוריאליים, וסבר שעמדת קודמו הייתה שגויה. רוטברג הסביר שבכוונתו לבנות מודל אחר שאיננו חורג מהתקציב, תוך שימוש בספינות קטנות, למיטב זכרוני 1200 טון. בשיחה זו התרשמתי שרוטברג למד את הנושא באופן יסודי, ותפיסתו הייתה הגיונית מקובלת עלי.

יב. למיטב ידיעתי רוטברג המשיך להוביל את הרכש לאחר שעברתי לזרוע היבשה ועד לאחרונה לא היה ידוע לי על שינוי שחל בעמדתו. איני יודע מי עוד פעלו בנושא עסקה זו, באופן שהוביל לבסוף לרכש ספינות סער 6, ומה הייתה השפעתם של גורמים נוספים. אבל מהיכרותי עם רוטברג ועם האופן שבו כלל מפקדי זרועות אמורים לפעול, אני משוכנע שעמדתו שלו נבעה מרצון לגיטימי לחזק את כוחו של חיל הים. בהקשר זה אדגיש את אשר ידוע לכל מי שעסק בחלוקה פנימית של משאבים ותקציבים בתוך צה"ל: כל מפקד חיל שואף מטבע הדברים להרחיב את הזרוע עליה הוא מופקד, ואין צפייה שילמד את הצרכים המבצעיים או את החוסרים של זרועות אחרות, וייצג אותן בדיונים הפנימיים. כיוון שמצופה שיציג את צרכי החייל עליו הוא מופקד בלבד, ברור שהחלטות על רכש בכלל ורכש נרחב בפרט אינן נתונות בידיו, אלא בידי גוף מקצועי, אג"ת, המופקד על ראיית התמונה הכוללת, ועל קביעת סדר העדיפויות הנכון לטובת כלל זרועות צה"ל.

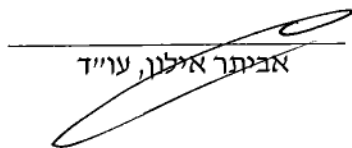
אני הח"מ, גיא צור, מצהיר בזאת כי העובדות המפורטות בתצהיר זה נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.

גיא צור

אימות חתימה

אני הח"מ, עו"ד אביתר אילון, מרחוב יפו 208 ירושלים, מאשר בזה, כי ביום 3.11.2020 הופיע בפני מר גיא צור שזיהיתיו לפי ת.ז. שמספרה ~~XXXXXXXXXX~~ ולאחר שהזרתיו כי עליו לומר את האמת בלבד ואת האמת כולה, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות הצהרתו דלעיל וחתם עליה בפני.

אביתר אילון, עו"ד